

XXXI ROCZNICA WPROWADZENIA STANU WOJENNEGO

Obchody 31 rocznicy wprowadzenia stanu wojennego rozpoczęły się 7 grudnia 2012 roku w auli Politechniki Wrocławskiej. Gości przywitał były przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Politechnice Wrocławskiej Tomasz Wójcik oraz Natalia Wyskiel - wiceprzewodnicząca Niezależnego Zrzeszenia Studentów Politechniki Wrocławskiej. Tomasz Wójcik podkreślił, że jest to rocznica, którą nie świętujemy, ale upamiętniamy. Po krótkim wstępie poprosił o zabranie głosu gospodarza, rektora Politechniki Wrocławskiej prof. dr hab. inż. Tadeusza Więckowskiego, który przypomniał, iż nie jest przypadkiem, że taka uroczystość odbywa się w murach Politechniki - to jej pracownicy stanowili główne zaplecze wrocławskiej opozycji. Następnie głos zabrał przewodniczący Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk Kazimierz Kimso.

Uroczystość wręczenia odznaczeń „NIEZŁOMNI” rozpoczął prof. Andrzej Wiszniewski wygłaszając laudację - *Medal „Niezłomni” przyznawany jest za „poniesione wyrzeczenia, ofiarność, bezinteresowność, obronę godności człowieka i wierność ideałom „Solidarności” podczas działalności w podziemnych strukturach w latach 1981 – 1989 oraz za bohaterską walkę o suwerenną i niepodległą Polskę”*. Wnioski o odznaczenie przed zatwierdzeniem przez kapitułę były opiniowane w IPN. Wręczenia odznaczeń dokonali członkowie kapituły Eugeniusz Szumiejko, Marek Muszyński, Andrzej Wiszniewski, Lech Stefan i Kazimierz Kimso. W gronie odznaczonych było 26 członków Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Politechnice Wrocławskiej: Tadeusz **Berlicki**, Michał **Bieganowski**, Bogdan **Gajda**, Marian **Gierosz**, Bogdan **Ginter**, Jan **Jasicki**, Izabela **Jeżyk-Herbuś**, Adam **Kisielnicki**, Stanisław **Kwaśniowski**, Elżbieta **Lipka**, Stanisław **Mokrzan**, Edward **Murawski**, Barbara **Musiołowska**, Donata **Muszyńska**, Barbara **Pieczka**, Anna **Poderska**, Barbara **Rudno-Rudzińska**, Elżbieta **Rutecka**, Izydor **Statkiewicz**, Ignacy **Sulikowski**, Maria **Topolska**, Andrzej **Wajda**, Danuta **Wala**, Hanna **Waśkowska**, Mieczysław **Wojtas**, Józef **Woźniak**.

Kapituła „Medalu Solidarności” Politechniki Wrocławskiej na rok 2012 w składzie: Andrzej **Wiszniewski**, Tomasz **Wójcik**, Marek **Muszyński**, Jerzy **Karyś**, Jan **Syposz** na posiedzeniu w dniu 28.09.2012 roku przyznała Medal „Solidarności”: Tadeuszowi **Berlickiemu**, Marianowi **Matuszewiczowi**, pośmiertnie: Jadwidze **Kaluscha** i Janowi **Trzcionkowskiemu**. „Medale Solidarności” wręczał przewodniczący kapituły prof. Andrzej Wiszniewski.

Prezydium Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Politechnice Wrocławskiej przyznało w 2012 roku Dyplom „Solidarności”: Zdzisławowi **Bażantowi**, Juliuszowi **Bednarkowi**, Irenie **Białobłockiej**, Irenie **Dąbrowskiej**, Annie **Florczak**, Bogdanowi

Gajdzie, Eugeniuszowi **Głowińskiemu**, Ewie **Goumissi**, Markowi **Iwanowi**, Antoniemu **Izworskiemu**, Annie **Jałowy**, Ryszardowi **Janikowi**, Annie **Jankowskiej**, Irenie **Jurczak**, Teresie **Kijak**, Romanowi **Kindzie**, Barbarze **Kołwan**, Bronisławowi **Kozioł**, Ryszardowi **Krzywańskiemu**, Janowi **Kulczykowi**, Joannie **Leszkiewicz**, Franciszkowi **Marciniakowi**, Barbarze **Mazur**, Nelli **Mirowskiej**, Jackowi **Misińskiemu**, Zbigniewowi **Moroniowi**, Marii **Organińskiej**, Leszkowi **Pawlaczykowi**, Kazimierzowi **Pieczonco**, Jerzemu **Piekarskiemu**, Janinie **Pospiesznej**, Eugeniuszowi **Prociów**, Alicji **Przewdziękowskiej**, Ryszardowi **Pysno**, Aleksandrowi **Ruścińskiemu**, Magdalenie **Rutkowskiej**, Dariuszowi **Sobieskiemu**, Włodzimierzowi **Sobinowi**, Andrzejowi **Stawskiemu**, Tadeuszowi **Suleckiemu**, Stanisławie **Szarskiej**, Józefie **Szmidt**, Januszowi **Szymków**, Januszowi **Świetlikowi**, Barbarze **Wiecha**, Alinie **Wilk**, Jerzemu **Witoszyńskiemu**, Urszuli **Wojtasik**, Józefowi **Zajączkowskiemu**, Marii **Zwiefce**. Dyplomy „Solidarności” wręczali: przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Politechnice Wrocławskiej Stanisław Kwaśniowski oraz wiceprzewodniczący Marek Muszyński.

Wręczenie odznaczeń miało wyjątkowo doniosły i uroczysty charakter. Uroczystość zakończył stojący na bardzo wysokim poziomie artystycznym spektakl pt: „A źródło wciąż bije...” w wykonaniu młodzieży z XVII LO im. A. Osieckiej. Wzruszeni zebrani podziękowali młodym artystom owacją na stojąco.

12 grudnia w 31. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego otwarto wystawę w Archiwum Państwowym we Wrocławiu. Wystawę zatytułowaną „586 dni stanu wojennego” (13 XII 1981 r. - 22 VII 1983 r.) przygotowało Archiwum Państwowe we Wrocławiu oraz Oddział Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu. Ekspozycja została zaprezentowana w formie kalendarium, które stanowi realistyczny zapis ówczesnych wydarzeń na Dolnym Śląsku i w Polsce. Zgromadzone akta, fotografie, ulotki, plakaty itp. ze zbiorów IPN i AP Wrocław obrazują różne obszary ingerencji władzy ludowej w codzienne życie ludzi oraz opór społeczny (zorganizowany i spontaniczny), wpływający z głębokich wartości moralnych Polaków.

Stało się tradycją, że w przededniu rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce (12 grudnia), związkowcy, przedstawiciele władz miejskich oraz rodzina składa kwiaty przy Dolmelu (obecnie Dozamel) zakładzie, gdzie pracował Piotr Bednarz – legendarny przywódca dolnośląskiej „Solidarności”, zmarły w marcu 2009 roku. – *Spotykamy się w miejscu, gdzie znajdują się dwie tablice: jedna ku czci Piotra Bednarza oraz druga, przypominająca o pacyfikacji zakładu przez podwładnych Jaruzelskiego* - powiedział przewodniczący dolnośląskiej „Solidarności” Kazimierz Kimso.

Kolejnym wydarzeniem zaplanowanym na 12 grudnia była druga część wręczenia, w XVII Liceum, związkowego odznaczenia "Niezlomni". *Jesteśmy jedynym Regionem w Polsce, gdzie Związek przyznaje takie odznaczenia i musimy powiedzieć, że reszta patrzy na nas z zazdrością, ale jest to pozytywna zazdrość, bo bohaterów nie brakowało w całym kraju* – powiedział Lech Stefan – działacz podziemia.

13 grudnia 2012 obchody rozpoczęto Mszą św. w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w intencji ofiar stanu wojennego. Mszę koncelebrowali: arcybiskup Marian Gołębiewski, ks. Mirosław Drzewiecki – kapelan politechnicznej „Solidarności”, ks. Stanisław Pawlacyk - kapelan dolnośląskiej „Solidarności”, ks. prof. Jerzy Machnac, ks. dr Ryszard Kempniak, ks. Władysław Nowak, ks. Marcin Tyszkiewicz. Homilię wygłosił arcybiskup Marian Gołębiewski.

Zgodnie z tradycją złożono kwiaty pod tablicą upamiętniającą śp. Tadeusza Huskowskiego - matematyka, byłego żołnierza AK, działacza „Solidarności”, internowanego w stanie wojennym. W uroczystości wzięli udział m.in. rektor Politechniki Wrocławskiej prof. Tadeusz Więckowski, szef dolnośląskiej „Solidarności”

Kazimierz Kimso i wiceprezydent Wrocławia Adam Grehl. Obecni byli przedstawiciele władz kościelnych, państwowych, samorządu województwa oraz posłowie.

Następnie wrocławskie obchody 31. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego przeniosły się na „Skwer Obrońców Solidarności”, pod obelisk poświęcony „Wszystkim Współtwórcom, Obrońcom i Bohaterom Solidarności”, gdzie rektor prof. Tadeusz Więckowski powiedział: - *Jesteśmy tu, żeby pamiętać o tych, którzy 31 lat temu oddali życie i zdrowie, byśmy mogli żyć w wolnej Polsce.* Były rektor PWr. prof. Andrzej Wiszniewski (w 1981 roku został prorektorem uczelni, po 13 grudnia organizował strajk okupacyjny na uczelni, został zwolniony z funkcji, internowany, a w 1982 skazany na dwa lata w zawieszeniu), stwierdził: - *Przy tym pomniku nie ma miejsca na echa obecnej wojny polsko-polskiej. To miejsce symbolizuje ludzką solidarność.* Tam przemawiali również Kazimierz Kimso przewodniczący Regionu Dolny Śląsk NSZZ Solidarność, marszałek województwa Rafał Jurkowlaniec i wiceprezydent Wrocławia Adam Grehl.

Przedpołudniowe oficjalne uroczystości kończy złożenie kwiatów pod tablicą ku czci Tadeusza Kosteckiego, który zmarł w nocy z 14 na 15 grudnia podczas pacyfikacji Politechniki Wrocławskiej, w którym uczestniczył jako delegat Okręgowej Dyrekcji Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Milicja nie pozwoliła na wezwanie do niego pomocy medycznej.

13 grudnia, w 31 rocznicę wprowadzenia stanu wojennego odbyła się premiera teledysku „Zomo na Legnickiej” w wykonaniu zespołu Big Cyc. Clip powstał przy współpracy z Ośrodkiem „Pamięć i Przyszłość” i został zrealizowany we wrocławskich plenerach, między innymi na terenie zajezdni tramwajowej przy ul. Legnickiej oraz zajezdni autobusowej przy ul. Grabiszyńskiej.

Wieczorem we wrocławskiej katedrze pod przewodnictwem księdza kardynała Gulbinowicza odprawiona została Msza św. w intencji ofiar stanu wojennego.

Wrocław, grudzień 2012 rok

Przygotowała: Jadwiga Szymonik